

מסורת הש"ס

אלמנה לכהן גדול פרק שביעי יבמות

סח.

עין משפט
גור מוצה

בא א מ"י פ"ח מהל'
תרומו' הלכה ט'
בב ב מ"י פ"ח מהל'
י"ס הל' טז ופ"ה
הל' י"ח פ"ח ע"ש נא נג
טו"ש"ה א"רע סתן קסו
פ"ח א'
ג א מ"י פ"ח מהל'
תרומו' הל' י"ח טו"ש
ס"י ש"ל:
לא ד מ"י פ"ח מהל'
א"רע פ"ח הל' י'
פ"ח א"רע ק"י טו"ש
א"רע ס"י ו פ"ח ע"ש
נ"ט ונ"י:
לב ה מ"י פ"ח מהל'
תרומו' הל' ו והל'
י'
לג ו מ"י ע"ש הלכה ה:

תוספות ישנים

ס"ק בן תשע, ו"ח א"ח
פ"ח א"רע הלכה דל'
היה בן תשע ו"ח א"רע
ע"י ב"ח פ"ח ד"רע ד"רע
לכאורה א"רע לתרומו' מ"י
א"רע לממך ו"ח י"ח
ד"רע ל"ג א"רע חוקה
ל"ס א':

א' ע"י תוס' ד"ר ר"ח
וב"ח פ"ח ע"ש.

ראשונה דלינה אכולת היכא דלא אכלה משום דלין חייב במזונותיה
אלא היכא דעמד דלין וזכר דלאמרין כהנולך (לעיל דף מא: וסס)
ולא מייחד לה דוכתה ומשום סימפון נמי איכא למחש דשמא יש
סימפון ולא הינה אשתו מעולם כיון שלא הגיע זמן נחיי הבעל ולא
ברח ואין להקשות לעולם דלאמר
(כמויות דף ק"ו:) טעמא משום שמא
תשקא כי אכלה נחיי הבעל נמי לא
מיכול כיון דלין יבס חייב במזונותיה
לא מייחד לה דוכתה דליכא למימר
כיון דוכתה זכתה אכל קשה דא"כ
מאי פריך בפרק אע"פ (סס דף טו:
וסס) אלא מעתה לקיט כהן בנית
ישראל לא יאכל בתרומה שאני לקיט
דכבר אכל כל ימי חייו וי"ל כיון
דהגיע זמן ויחד לה דוכתה בנית
אביה שזא אינה זזה משם ולא דמיא
ללקיט כהן בנית ישראל וא"כ ומאחר
דאכלה מדאורייתא מפני מה אסרוה
למשנה אחרונה עד שתבעל אפילו
נפלה מן השמים הא ליכא למחש
חו לסימפון ויש לומר דכיון דאסורה
ארסיה בהגעת זמן למשנה אחרונה
אסרו נמי יבמה משום דמיחלפא ויהי
ששתייה זמן כניסתה לאחריה ויהי
הא דדרשין לעיל (דף ק"ו.) וכן
ישראל לכהן דאכלה בתרומה מקינן
כספו דרשא גמורה היא דהא לעיל
(דף ק"ו.) דרשין מהתם פלוג דהא
כהן ששקא בת גרסא ששקילה
בתרומה ואע"ג דנפ"ק דקדושין וי'
י: (וסס) מיימי לה מק"י דבן גג בג
ושואה דריש דספרי מכל טהור
בניתן וא"כ דמסיק לה מאתם
וביתם היתה דספרי אסמכתא הוא
וכמה דרשות יש בגמרא שדורש
בתורת כהנים ובספרי מפקוקים
אחרים ומיחו לא יתייבש הא דמיימי
הך אסמכתא דהאי קנין דלחיו הוא
התם בפרק אע"פ (כמויות דף ק"ו.)
(וסס) דמיימי לה על משנה ראשונה
דקמי היבס אין מאכיל לפי מה
שפירשנו דהיינו דוקא היכא דלא
אכלה דמק דרשא אפי' אכלה נחיי
הבעל לא תאכל נחיי היבס ואחר
רבינו חס דהתם ה"פ קנין כספו אחר
רחמנא שאכולת בתרומה ודנן הוא
דמקון משנים עשר חדש ולהלן
דאכולת והאי קנין דלחיו הוא ולא
מקון רבנן שחלל מחמת היבס אלא
עד שתבעל אס לא שכבר אכלה
נחיי הבעל:

א' בת בהן יישראל היא פס"ה
דהא קניה ברא חוריה. ממון
הלשון משמע דמקרא דמ"י מיה

ל"ש זר נפקא דכפירש בקונטרס ומיחו לקמן מסיק לה מושבה
אל בית אביה מכלל דמעיקרא לא אכלה וי' תהיה ל"ש זר מוקמינן
לנבעלה לפסול לה פסלה והכא הך דרשא הפשוטה נקט דלי לאו
הגמרא בנמה מקומות (י) ועד אמר ר"י דמשום דמהאי קרא דכי תהיה דרשין
כ"י א"ה. לאו דוקא אלא כלומר זקוקה לו דביאת בן תשע
לא הוי אלא כמאמר בעלמא ובפרק קמא דקדושין (דף י"ט.) ממעטין ליה דלא קניא מקרא דאשת איש פ"ח קטן ויש ספרים
דגרסי מיה ליה והכי פירשו כיון דמדאורייתא זקוקה וביאתו ביאה ולא צעין טויה צינמה קס"ד דקני לה מדאורייתא ולכיל לא קא משמע
לן דלא משום דלא קני לה:

יישא פס"ה בהונה ס"פא פס"ה קה"ה. וכן גירסת ר"ח ולא כספרים דגרסי איפכא דהא קמי ס"פא ואס אינו ראו' ללא
יישראל וא"כ וכיון דתנא רישא פסול כהונה למה לי למימי כס"פא פסול קהל דכ"ש הוא ויש לומר דתנא ס"פא לגלוי
ארישא שלא תאמר רישא פסולי קהל דוקא ואס תאמר וספק בן ט' היאך פוסל בביאתו נוקמיה לחוקה קמייתא דהיה פסות
מנן תשעה וטקי איתתא בחוקה כשרות ומיחו לכהונה נחא דלא אולעין בתר חוקה ליוחסין דקראמר רבי יהושע בפרק קמא
דכמויות (דף י"ג.) לא מפיה אנו חיי' אלא היא בחוקה בעולה לנחין וממור ואפי' ברוב כשרים אלא כדלמך התם ולא מוקמינן
לה לחוקה ואפילו לרבן גמליאל ורבי אליעזר דמכשרי היינו משום דלמרה לכשר נבעלה אלא הכא דלא ידעה אס הוא בן תשע לא
אכל לתרומה קשיא אמאי לא מוקמינן להו לחוקה דאפילו לענין תרומה איירי כמו לענין יעבדים ולתרומה מוקמינן לחוקה דהא
בכמויות פ"ד (דף כ"ו.) וסס) גבי מוחזק לן בנצרה דהאי דכחן הוא ונפק עליה קלף דבן גרושה הוא כ' ומוקי לה בתרי ותרי משמע דאי
לאו משום זילותא דבי דינא הוה מסקי ליה לכוילי עלמא ויהיי לענין תרומה דאי לכהונה לא מסקינן ליה בתרי ותרי דממוכח בקידושין
בהאומר (דף סו.) גבי עובדא דינאי המלך ויש לומר דהכא כנון דהשתא דלמי קמן הוי ודאי בן תשעה אף על פי שהיה ספק
כשכא עליה לא מוקמינן ליה לחוקה קמייתא אלא אולעין בתר השתא שהוא ודאי בן תשעה דחוקה קמייתא אימרה ליה:
לימא

דקניה כהונה. ומשעת הויה איפסילה כדמכזיב) ונת כהן כי תהיה
ל"ש זר: **משום דעולא**. כמס' כמזכות בפרק אע"פ (דף טו:) דבר
תורה ארוסה בת ישראל אכולת בתרומה דכמזיב) קנין כספו הוא
יאכל בו ומה טעם אמרו אינה אכולת
בנית אביה) ותלך ותשקא לאחיה
ולאחיות: **כסנקא דרבנן**. דחרש
אע"ג דלאו בר דעת הוא תקינו
ביה רבנן נישואין לקמן בפ' חרש
שנשא (דף ק"ב:) **קס"ד בשומרה**
יבס לבן ט'. ולא נא עליה. ולמאי
הלכתא נקט בן ט' אי למיפסל
לאשמועינן דכיון דחייב לביאה פסיל
לה ביוקת יבמין מאי איריא בן ט'
אפילו קטן נמי דלא קרינן בה ושבה
אל בית אביה ולאשמועינן בנדרול גרישא
ט': ואי לנלווי כו'. ואי להכי נקט
בן ט' לאשמועינן רבותא דאע"ג
דחיי לביאה לא מאכיל יבמתו ביוקתו
אפילו גרול ממס לא מאכיל דלאו
קרינו הוא דהא אשמועינן בנדרול גרישא
דמנתי: **הכא על יבמתו**. דליני
גרול הוה אכלי ואשמועינן רבותא
דאע"ג דביאתו ביאה לא מאכיל
וסולין דקמי דמנתינן אשאר
קאי אעבור ויבס בלא ביאה ואירוסין
וחרש אכל בן ט' לא נקט ליה אלא
משום ואין מאכילין: אי הכי.
דמשום אינו מאכיל נקט ליה למה לי
למימי ס"פא דקמי ספק שהוא בן
תשעה ספק שאינו הוי נמי כהן
ט' השתא ודאי בן ט' כו': **פסולין**.
כנון ממור ונחין ומשום פסולין נקט
ליה ולא מאכילין לא אכס ט' קאי
אלא אשאר עובר ויבס אירוסין
וחרש: **בן תשעה**. שהוא גר עמומי
ומואבי וכו' דאסורין לנא בקהל:
מלרי ואדומי. עד דור שלישי בעשה:
כוס ונחין. בלא תחתן כס
דקסבר (ו) גירי אריות הן: חלל.
פסול לכהונה: **פסלוה**. אס בת כהן
מן התרומה וליה וישראלית לישא
לכהונה עולמית: **מדקמי ס"פא**.
דמנתינן: **ס"פא פסולי כהונה**.
חלל. ואע"ג דקמי שאין ראוין לנא
בישראל לא מיידי אלא ככהונה
דמרישא הוה אמיתא פסולי קהל הוא
דפסלי אכל ביאת חלל לא להכי מני
ס"פא משנה יתירא לאשמועינן חלל:
פסלוה. כהנת מתרומה דבי נשא
ומן הכהונה ליה וישראלית מן
כהונה: **רבי יוסי אומר כו'**.
טעמא דרבי יוסי ורבן שמעון מפרש
לקמן בשמעתין (י) מאי קאמר ומאי
פליגמיהו: **לאו מוכל זר נפקא**.

וכל זר לא יאכל קדש והשתא
דקן בת כהן נמי משתמע מיניה
הואיל ויבס דעמך דקסבר
האי
דנפקא לן מושבה הוה מוקמינן דפסלי וכן דרך הגמרא בנמה מקומות (י) ועד אמר ר"י דמשום דמהאי קרא דכי תהיה דרשין
נמי דלינה חזרת כהונה דאירוסין לחיה ושוק להכי נקמיה נמי הכא: **כ"י א"ה**. לאו דוקא אלא כלומר זקוקה לו דביאת בן תשע
לא הוי אלא כמאמר בעלמא ובפרק קמא דקדושין (דף י"ט.) ממעטין ליה דלא קניא מקרא דאשת איש פ"ח קטן ויש ספרים
דגרסי מיה ליה והכי פירשו כיון דמדאורייתא זקוקה וביאתו ביאה ולא צעין טויה צינמה קס"ד דקני לה מדאורייתא ולכיל לא קא משמע
לן דלא משום דלא קני לה:

וכל זר לא יאכל קדש והשתא
דקן בת כהן נמי משתמע מיניה
הואיל ויבס דעמך דקסבר
האי

דנפקא לן מושבה הוה מוקמינן דפסלי וכן דרך הגמרא בנמה מקומות (י) ועד אמר ר"י דמשום דמהאי קרא דכי תהיה דרשין
נמי דלינה חזרת כהונה דאירוסין לחיה ושוק להכי נקמיה נמי הכא: **כ"י א"ה**. לאו דוקא אלא כלומר זקוקה לו דביאת בן תשע
לא הוי אלא כמאמר בעלמא ובפרק קמא דקדושין (דף י"ט.) ממעטין ליה דלא קניא מקרא דאשת איש פ"ח קטן ויש ספרים
דגרסי מיה ליה והכי פירשו כיון דמדאורייתא זקוקה וביאתו ביאה ולא צעין טויה צינמה קס"ד דקני לה מדאורייתא ולכיל לא קא משמע
לן דלא משום דלא קני לה:

יישא פס"ה בהונה ס"פא פס"ה קה"ה. וכן גירסת ר"ח ולא כספרים דגרסי איפכא דהא קמי ס"פא ואס אינו ראו' ללא
יישראל וא"כ וכיון דתנא רישא פסולי קהל דוקא ואס תאמר וספק בן ט' היאך פוסל בביאתו נוקמיה לחוקה קמייתא דהיה פסות
מנן תשעה וטקי איתתא בחוקה כשרות ומיחו לכהונה נחא דלא אולעין בתר חוקה ליוחסין דקראמר רבי יהושע בפרק קמא
דכמויות (דף י"ג.) לא מפיה אנו חיי' אלא היא בחוקה בעולה לנחין וממור ואפי' ברוב כשרים אלא כדלמך התם ולא מוקמינן
לה לחוקה ואפילו לרבן גמליאל ורבי אליעזר דמכשרי היינו משום דלמרה לכשר נבעלה אלא הכא דלא ידעה אס הוא בן תשע לא
אכל לתרומה קשיא אמאי לא מוקמינן להו לחוקה דאפילו לענין תרומה איירי כמו לענין יעבדים ולתרומה מוקמינן לחוקה דהא
בכמויות פ"ד (דף כ"ו.) וסס) גבי מוחזק לן בנצרה דהאי דכחן הוא ונפק עליה קלף דבן גרושה הוא כ' ומוקי לה בתרי ותרי משמע דאי
לאו משום זילותא דבי דינא הוה מסקי ליה לכוילי עלמא ויהיי לענין תרומה דאי לכהונה לא מסקינן ליה בתרי ותרי דממוכח בקידושין
בהאומר (דף סו.) גבי עובדא דינאי המלך ויש לומר דהכא כנון דהשתא דלמי קמן הוי ודאי בן תשעה אף על פי שהיה ספק
כשכא עליה לא מוקמינן ליה לחוקה קמייתא אלא אולעין בתר השתא שהוא ודאי בן תשעה דחוקה קמייתא אימרה ליה:
לימא

